

I Jolos fotspår till

BERLIN

10-13 oktober 2013

Årets Joloresa gick till Berlin, dit Jolo gjorde många resor. Härifrån skrev han tidningsartiklar och kåserier och gav ögonblicksbilder från framför allt efterkrigstidens Berlin.

Resans program hade planerats av Anders Sandström, Johan Engström och Johan Erséus, Gunnar Hedin, Anders Bauer, Anders Hedberg och Olle Sandström. Det kom att se ut sålunda:

Torsdag 10 oktober

Individuell lunch

Incheckning på Hotell Holiday Inn-Berlin-Alexanderplatz

12.30-16.00 Busstur i Berlin med svensktalande guide, start vid hotellet

Kväll: Gemensam middag

Fredag 11 oktober

Besök på Svenska Ambassaden

I "Jolos fotspår"

Kväll: Enskilda aktiviteter, t.ex. opera

Lördag 12 oktober

Dagsutflykt med buss till Potsdam. Guidad tur i Neues Palais

Kväll: Gemensam middag. Gäst: Jan Lewenhagen, DN:s Berlinkorrespondent

Söndag 13 oktober

I "Jolos fotspår" och sedan avslutande

gemensam lunch med preliminärt slut kl 15.00

Lästips: Jolo *Mina städer* (Berlin kl. 8.15, Svenskarna och deras barer). Axess magasin nr 3, tema Tyskland.

Och vi som reste var:

Rolf	Andreen	Lillemor	Melsted-Ahlmark
Leif	Appelgren	Kerstin	Nylander
Ulla	Appelgren	Håkan	Palm
Agnieszka	Arshamian	Ingela	Persson
Christoffer	Barnekow	Per	Persson
Hanne	Barnekow	Lisbeth	Rudby-Martin
Anders	Bauer	Karin	Rönnerberg
Beatrice	Christenson-Sköld	Mats	Rönnerberg
Johan	Engström	Lars	Samuelsson
Johan	Erséus	Anders	Sandström
Ylva	Fridh	Maud	Sandström
Inger	Granath-Liisberg	Olle	Sandström
Anders	Hedberg	Bengt	Sjögren
Gunnar	Hedin	Jan	Sköld
Robert	Hermansson	Ulf	Sveningsson
Gunvor	Hildén	Per-Olof	Swartz (enbart Potsdam)
Göran	Holmström	Marianne	Enge Swartz (enbart Potsdam)
Rune	Jalmsell	Gabriel	Thulin
Krister	Martin	Kristian	Wedel
		Yvonne	Wetterling

Torsdagen den 10 oktober

Resans deltagare samlades på vårt hotell, Holiday Inn-Berlin, på Alexandersplatz! Vi infann oss, litet luggslitna och våta av det omilda vädret där ute, men stämning blev strax uppsluppen och munter, när vi alla fick återses igen! Tid gavs att inta en lätt lunch på hotellet eller i den närmaste omgivningen.

Därefter anlände vår chartrade turistbuss och med den vår svensktalande, västberlinska guide Angelica Stoller. Hon tog oss med på en tur genom intressanta, historiska och för Berlin utmärkande platser runt om i staden.

Det första vi passerade var **East Side Gallery**.

Här på Mühlenstrasse vid floden Spree, har man låtit ett parti av Berlinmuren stå orörd. Den är fylld av ett hundratal målningar av konstnärer från hela världen.

De är målade på den östra sidan av muren och är troligen det längsta utomhusgalleriet i världen.

Målningarna kom till 1990 i en tid av förändring och uttrycker stora förhoppningar om en bättre framtid i frihet för alla människor i världen! Konstnärerna har fyllt murväggarna med målningar, graffiti och slagord.

Bland annat kunde vi se en replik av det berömda fotot med kyssten mellan Brezhnev och Ulbricht - "My God help me, this deadly love to survive." - nu i en bjärt målad version!

Vi fortsatte turen bort till Bernauer Strasse, där vi klev av vid **Gedenknis für der Mauer**. Även här fanns ett avsnitt av muren bevarad.

Muren gick i dubbla rader med ett öde område mitt emellan, där ett vaktorn fanns utposterat. Trots detta hade människor en gång lyckats passera hindren och flytt in i Västberlin. Minnesmärket förmedlade på ett skrämmande sett den verklighet som en gång rått på denna plats. Vi kunde uppleva hur allt tett sig under den period, då muren skilde staden och människorna åt under nära två decennier.

Angelica, som hade egna barndomsminnen från både tiden och platsen, berättade för oss om några av de dramatiska händelser, som utspelat sig här.

Färden gick därefter förbi **Bundeskanzleramt**. Angelia redogjorde för hur man efter att Tyskland återförenats 1990, fattade beslutet att alla regeringsbyggnader skulle flyttas från Bonn till Berlin. En av dessa byggnader var just högsätet för den tyska förbundskanslern, Bundeskanzleramt. Bygget stod färdigt år 2000 och liknade på avstånd mest en enorm glaskub.

Bussen passerade också förbi **Reichstag** innan vi klev av och vandrade fram mot **Brandenburger Tor**.

Här pågick en högljudd demonstration med ett för oss obegripligt budskap. Vi promenerade vidare genom valvet under triumfbågen, krönt av den pampiga statyn med fredsgudinnan och hennes vagn dragen av fyra hästar.

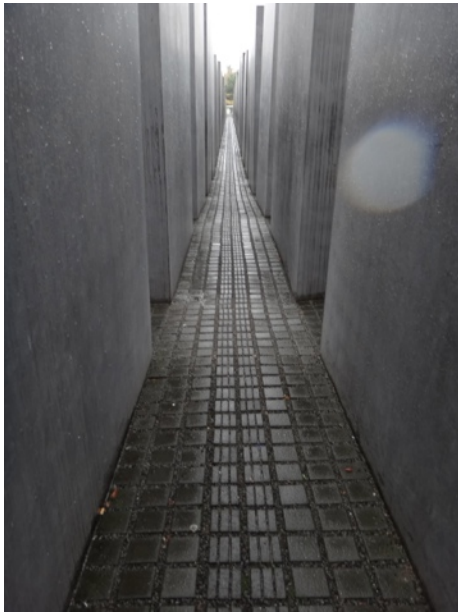
Ute på **Pariser Platz** berättade Angelica litet om de historiska skeenden, som ägt rum här. Regnet öste ner, så vi återvände snart till bussen.

Nästa anhalt blev minnesmärket **Denkmal für die ermordeten Juden Europas** eller **Förintelsemonumentet**, som det också kallas. Minnesmärket består av inte mindre än 2711 betongpelare med olika höjd och form.

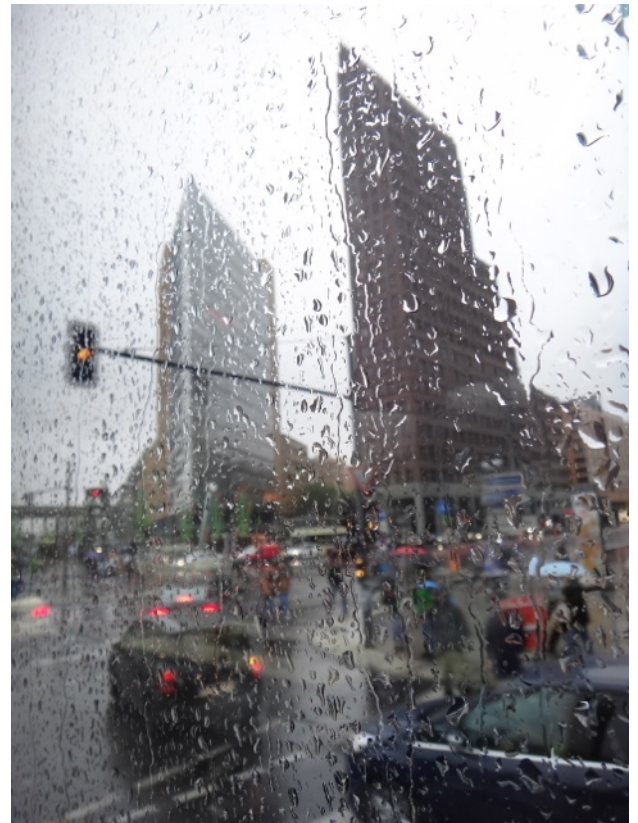
När allt var nytt, stod vakter utposterade för att förhindra att platsen missbrukades och utsattes för slitage. Människor klev runt och hoppade på pelarna och man fruktade att minnesmärket skulle ta skada. Nu har man ändrat inställning och resonerar som så, att platsen skall fritt användas och även tillåtas att få ett visst slitage.

Mellan pelarna fanns smala gångar och när vi gick längs dessa, kunde vi inte längre se den omgivande staden.

Man fick en känsla av att vara utlämnad, vilse och mycket ensam. Kanske hade detta varit arkitektens intention med verket, att det skulle förmedla de känslor, som judarna en gång känt under förföljelserna.

Plaskvåta och lågmälda entrade vi bussen på nytt och fortsatte bort mot kvarteren vid Kochstrasse och bussen strök sakta förbi **Check Point Charlie** och vidare bort genom **Potzdamer Platz** med dess skysrapor, som sträckte sig mot en gråtung himlen, som gav ifrån sig rikliga, ihållande regnmassor.

Hela området bombades sönder och samman under Andra Världskriget men i och med återföreningen påbörjades en omfattande uppbyggnad. En av de största byggnaderna är Sony Center. Många arkitekter var inblandade, bland dem italienaren Renzo Piano, som även ritat Centre Pompidou.

Vidare! **Topographie des Terrors** ville vi också gärna hinna besöka, även om det innebar ännu en promenad ut i det våta.

Museet innefattar dels en utställning under bar himmel, som dokumenterar nazismens illdåd före och under 2VK, dels en permanent fotoutställning inne i en byggnad med en arkitektur, som ytterligare förstärkte platsens budskap. Hela komplexet är beläget på den plats där Gestapo och SS hade sina högkvarter.

Vi förflyttade oss in i utställningshallen och gick omkring och tog del av alla de fasansfulla bilderna från kriget. Tungt!

På museets tomt fanns även här en sektion av Berlinmuren bevarad.

Trafiken tättade nu i rusningstrafiken och vi återvände till hotellet först vid 17-tiden.

Vi hann med en kort utflykt runt Alex, där TV-tornet **Fernsehturm** - i folkmun kallad *tandstickan* - lyste som en mångfärgad fyrbåk genom regndiset.

Här pågick Berliner Oktoberfest, där man kunde låta sig serveras en Berliner Kindl med en grillad Bratwurst från någon av de många små stånden. Varning borde ha utfärdats för Berliner Kindl Green!

Efter en stunds vila på hotellet, gick vi alla på kvällen i samlad trupp till restaurangen **Brauhaus Lemke** för gemensam middag.

Vi bänkade oss vid långbord i den något högljudda lokalen och in kom dryckjom av bästa tyska märke. Det är ju alltid en imponerande syn, när spåda servitriser bär in bortåt tio stora ölstop i händerna!

Anders Hedberg var kvällens värd och han dirigerade serveringspersonalen med all nödvändig auktoritet!

Vi bjöds inledningsvis på tomatsoppa och därefter stekt gös - *Zanderfilet*, en typisk, regional specialitet.

Naturligtvis blev det Apfelstrudel med grädde och vaniljglass till efterrätt!
Därefter hemgång för de flesta efter en lång och händelserik dag.

